

IBE

*kwalfikacje
dla kaźdego*

ZINTEGROWANY SYSTEM

KWALIFIKACJI

– zarys rozwiązań systemowych

Agnieszka Chłoń-Domińczak

Warszawa, 26 kwietnia 2016

Plan prezentacji

1. Polityka rozwoju umiejętności w Europie i Polsce.
2. Perspektywa uczenia się przez całe życie.
3. Główne elementy zintegrowanego systemu kwalifikacji.

Wyzwania dla polityki rozwoju umiejętności w Europie

STRATEGIA EUROPA 2020

Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia:

- Dopasowanie kwalifikacji pracowników do potrzeb rynku pracy teraz i w przyszłości
 - Monitorowanie popytu na umiejętności
 - Analizowanie trendów na poziomie branżowym
 - Wdrażanie instrumentów europejskich: ERK, ESCO

Lepsze umiejętności, lepsze życie, lepsza praca (OECD)

- Rozwój brakujących w gospodarce kompetencji i umiejętności
- Wzmacnianie uczestnictwa w uczeniu się przez całe życie
- Rozwój, aktywizowanie i wykorzystywanie umiejętności dla jak najlepszego wykorzystywania potencjału ludzi

Polityka rozwoju umiejętności w Polsce

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego

Perspektywa uczenia się przez całe życie

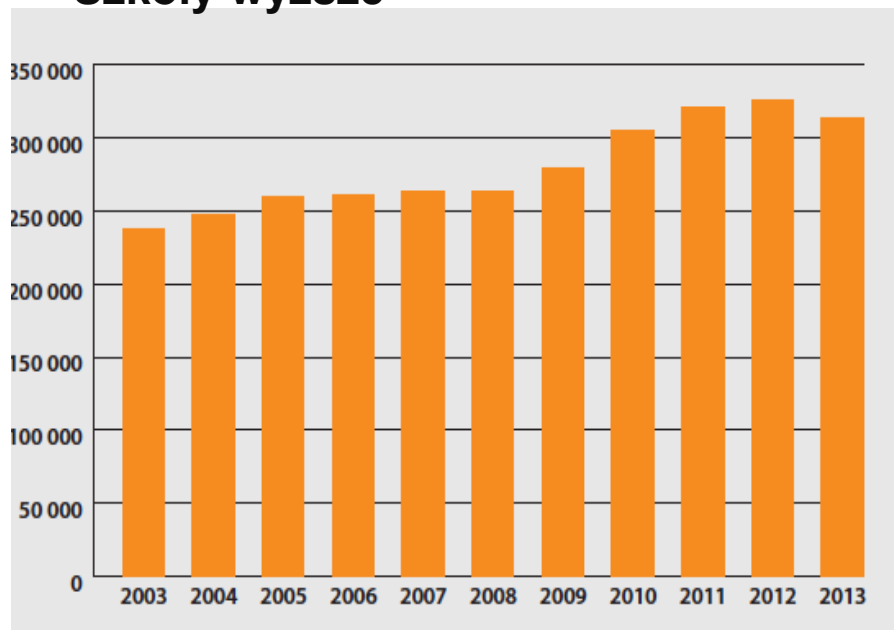
- Cel 2: Przejrzysty i spójny system kwalifikacji

Krajowy Program Reform

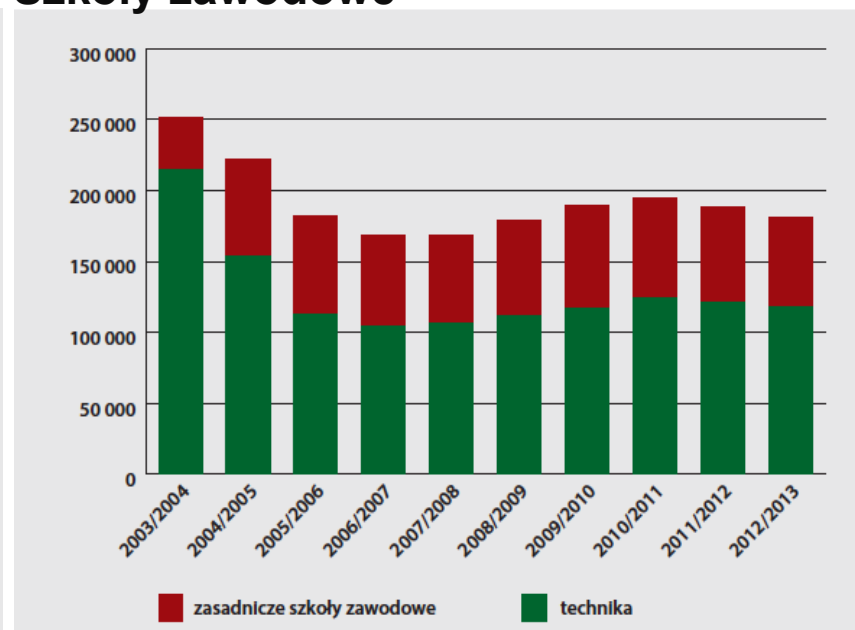
- ułatwienie tworzenia i modernizacji kwalifikacji zgodnie z potrzebami rynku pracy
- ułatwienie dostępu do informacji o kwalifikacjach
- zwiększenie efektywności wydawania publicznych i prywatnych środków na kształcenie i szkolenie
- usprawnienie zarządzania zasobami ludzkimi w przedsiębiorstwach
- ułatwienie mobilności pracowników na rynku pracy

Liczba absolwentów spada ze względu na procesy demograficzne

Szkoły wyższe

Szkoły zawodowe

Źródło: GUS

- Zmienia się struktura absolwentów: więcej osób kończy kierunki inżyniersko-techniczne, medyczne, architekturę i budownictwo, przemysł i przetwórstwo
- W szkołach zawodowych znacząca rola kierunków z obszarów: inżynierii, budownictwa, procesów produkcyjnych

Luka kompetencyjna według pracodawców

- ❑ **Brak kompetencji pracowników ma wpływ na konkurencyjność przedsiębiorców** – ponad 30% wskazuje na znaczący bezpośredni i pośredni wpływ deficytów kompetencyjnych na funkcjonowanie firm
- ❑ **Dane badania Bilans Kapitału Ludzkiego wskazują, że $\frac{3}{4}$ pracodawców ma trudności w rekrutacji pracowników posiadających požądane:**
 - kompetencje
 - doświadczenie
 - motywacje do pracy

Luka kompetencyjna według pracodawców

- System edukacji powinien uwzględnić efekty uczenia się związane z lukami identyfikowanymi przez pracodawców
- Uczenie się przez całe życie i odpowiednia oferta szkoleń i kwalifikacji są niezbędnym komplementarnym elementem dla kształtowania brakujących na rynku pracy umiejętności i kompetencji

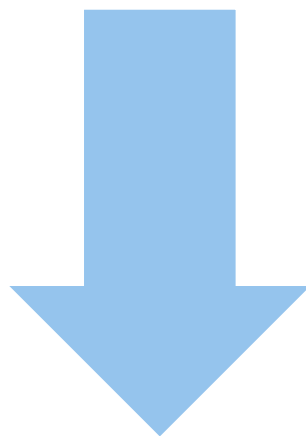
*kwalifikacje
dla każdego*

Dlaczego ważna jest perspektywa uczenia się przez całe życie?

Uczenie się przez całe życie osób dorosłych może ograniczyć lukę w kompetencjach powstałą po zakończeniu formalnej edukacji

Uczenie się przez całe życie pozwala nadążać za zmianami popytu na kompetencje

Zmiany technologiczne i globalizacja skutkują dynamicznymi zmianami popytu na kompetencje na rynku pracy

Kompetencje uzyskane w trakcie edukacji formalnej dewaluują się w czasie

IBE

Integracja systemu kwalifikacji w Polsce ma zdyNAMIZOWAĆ uczenie się przez całe życie

*kwalifikacje
dla każdego*

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

IBE

*kwalifikacje
dla każdego*

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Główne elementy zintegrowanego systemu kwalifikacji

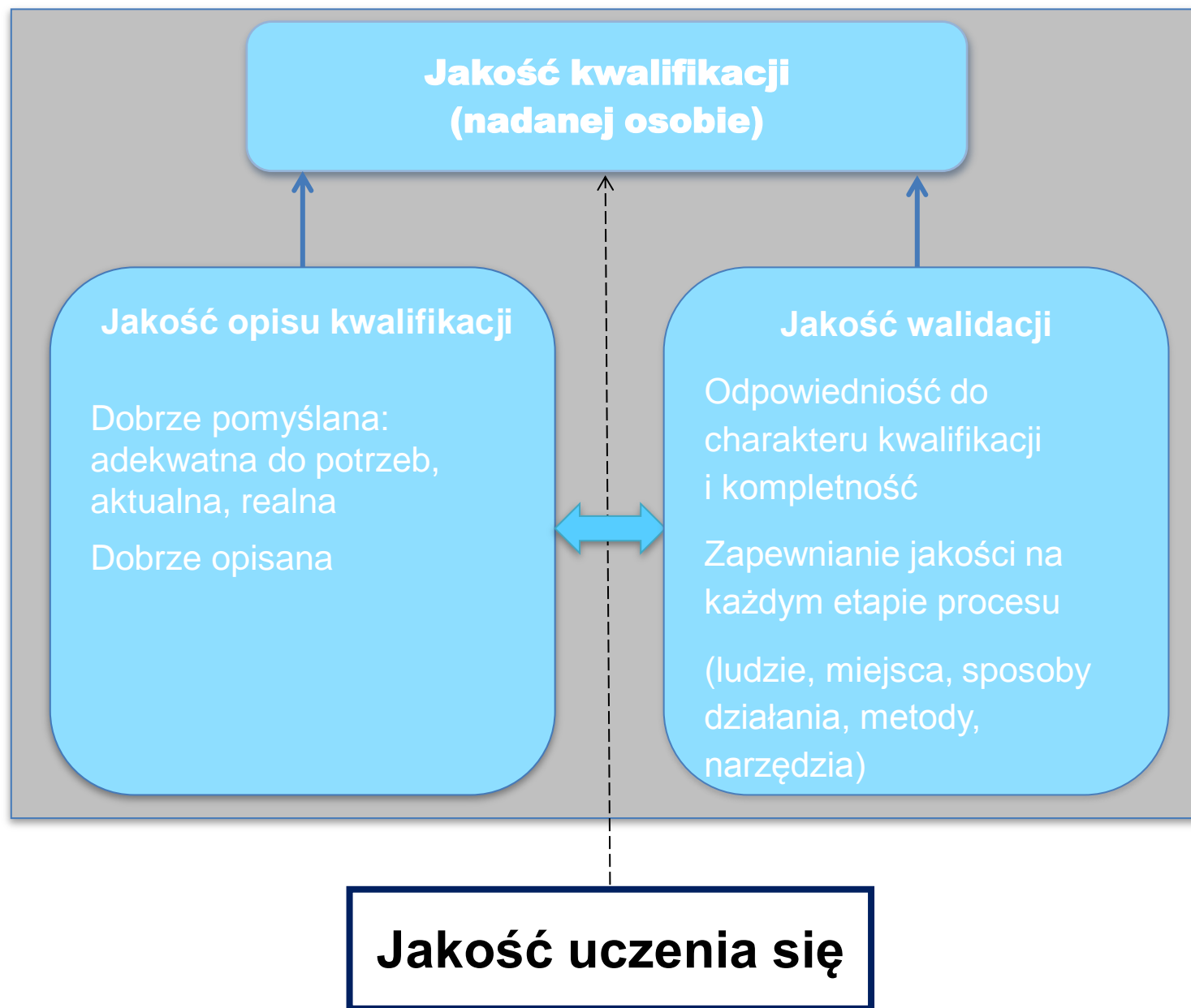

*kwalifikacje
dla każdego*

Jakość kwalifikacji

Przez jakość kwalifikacji rozumie się jej funkcjonalność dla osób, które ją uzyskały oraz dla otoczenia społecznego, w którym dana kwalifikacja funkcjonuje

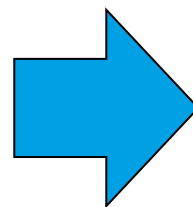

Walidacja warunkiem uzyskania kwalifikacji

Walidacja – sprawdzenie czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji – niezależnie od sposobu uczenia się tej osoby – osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.

(Art. 2 pkt 22 ustawy o ZSK)

Cele walidacji

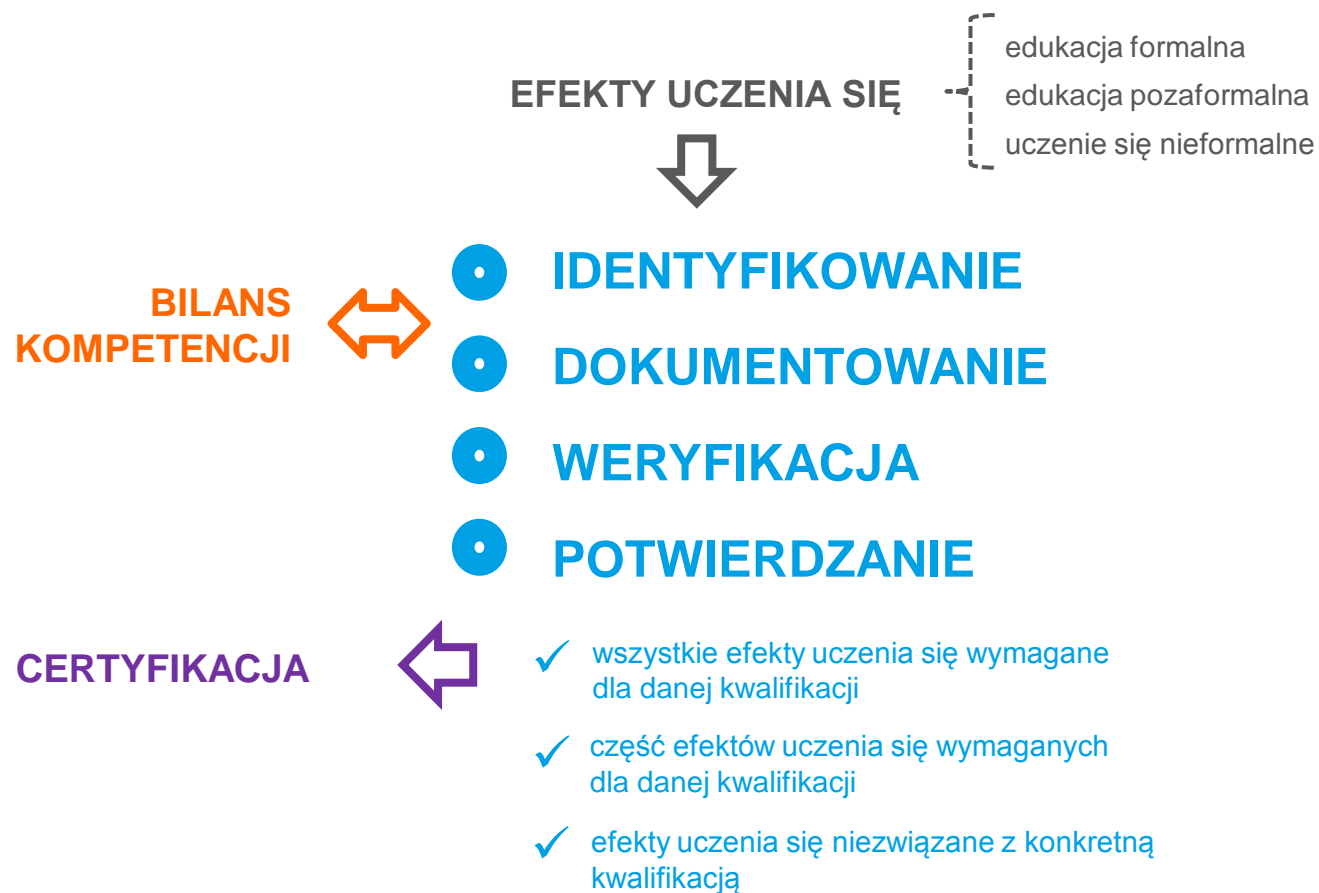
- Potwierdzenie osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się wymaganych dla danej kwalifikacji

lub

- Potwierdzenie osiągnięcia tylko wyodrębnionej części (zestawu) efektów uczenia się wymaganych dla danej kwalifikacji

*kwalifikacje
dla każdego*

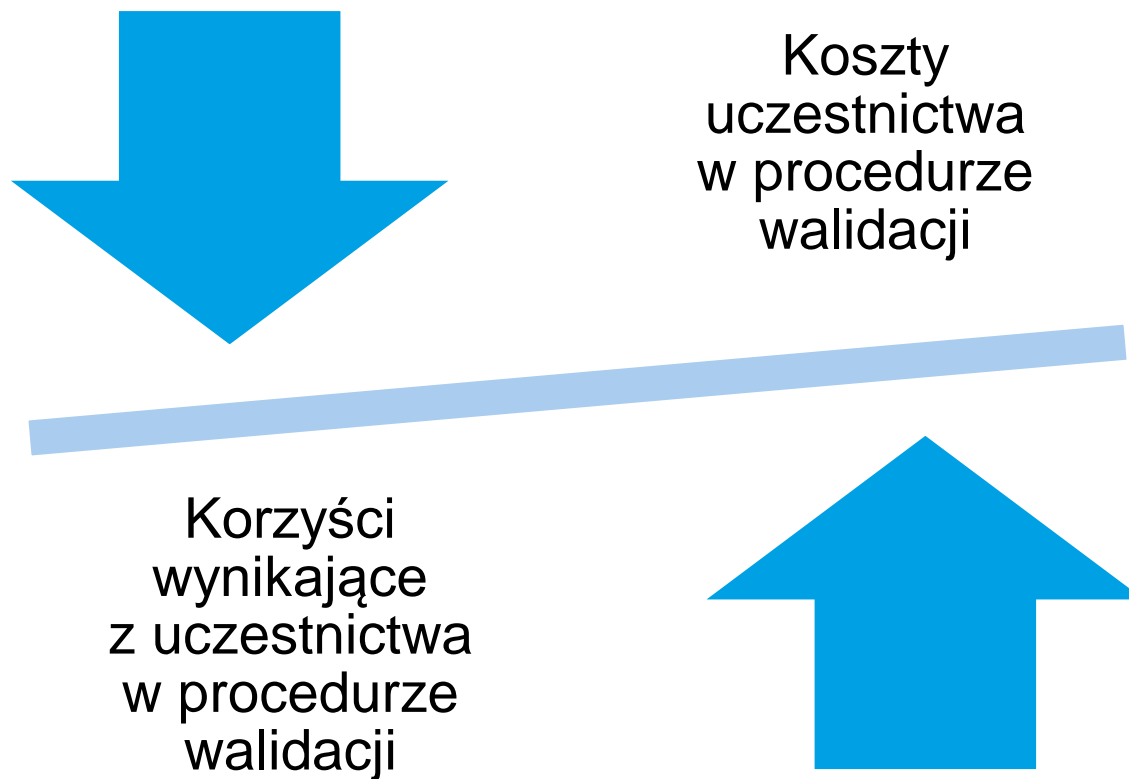
Etapy walidacji

*kwalifikacje
dla każdego*

Czy warto podchodzić do walidacji?

Wypadkowa oceny kosztów i korzyści poddania się procedurze walidacji

Akumulowanie i przenoszenie osiągnięć

- ❑ Ludzie uczą się w różnych systemach, przy różnych okazjach i gromadzą rozmaite efekty uczenia się
- ❑ Kwalifikacje mają nie tylko poziom, ale i „objętość” – czyli (orientacyjny) nakład pracy potrzebny do ich uzyskania
- ❑ Akumulowanie i przenoszenie (np. przez punkty ECTS) ułatwia uzyskiwanie kwalifikacji
- ❑ Ograniczenie konieczności ponownego potwierdzania zdobytych osiągnięć

Debata społeczna

IBE

organizacje
i instytucje branżowe

KOWEziU, FRSE
CKE, OKE

związki
zawodowe

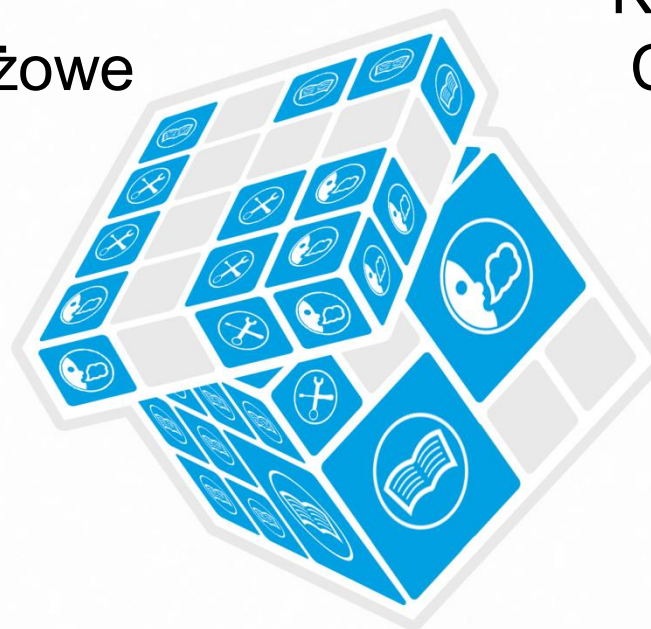
ministerstwa

pracodawcy

uczelnie

firmy szkoleniowe

organizacje pozarządowe

*kwalfikacje
dla każdego*

Rada Interesariuszy w ZSK

Instytucja opiniodawczo-doradcza ministra koordynatora ZSK

Zadania Rady:

1. Wymiana doświadczeń w dziedzinie kwalifikacji
2. Opiniowanie proponowanych kierunków zmian w obszarze ZSK w szczególności aktów normatywnych w tym zakresie
3. Bieżące monitorowanie funkcjonowania ZRK
4. Upowszechnianie wiedzy o ZSK w swoich środowiskach
5. Opiniowanie SRK

Ministrowie w systemie kwalifikacji (1)

Minister koordynator ZSK - Minister Edukacji Narodowej

- Działa na rzecz koordynacji i rozwoju ZSK
- Monitoruje funkcjonowanie ZSK, przygotowuje raporty na temat kwalifikacji na wniosek Rady Ministrów
- Wspomaga ustalanie właściwości ministrów dla kwalifikacji
- Współpracuje z Radą Interesariuszy ZSK i zapewnia jej obsługę
- Prowadzi portal ZSK

Przewodniczy Międzyresortowemu zespołowi ds. uczenia się przez całe życie

Ministrowie w systemie kwalifikacji (2)

Minister kierujący działem administracji rządowej jest właściwy w sprawach kwalifikacji uregulowanych i rynkowych należących do działu, którym kieruje.

- Włącza do ZSK „swoje” kwalifikacje i SRK
- Nadaje uprawnienia do nadawania „swoich” kwalifikacji
- Dokonuje okresowych przeglądów „swoich” kwalifikacji
- Nadzoruje nadawanie „swoich” kwalifikacji i zapewnianie jakości tych procesów

DLA PRACOWNIKÓW

Pomoże przedstawić swoje kwalifikacje w sposób zrozumiały dla pracodawców na polskim i europejskim rynku pracy

Ułatwi osobom niemającym formalnego wykształcenia potwierdzanie swojej wiedzy i umiejętności zawodowych, a tym samym uzyskanie świadectw / certyfikatów niezbędnych przy poszukiwaniu pracy

Zwiększy możliwości i sposoby kształcenia się osobom bezrobotnym lub zagrożonym bezrobociem

Uprości zmianę zawodu

Pomoże w określeniu swojej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych

Wesprze ustalanie własnej ścieżki kariery i planowanie osobistego rozwoju zawodowego

Pozwoli na uniknięcie zbędnego powtarzania zajęć i kursów na różnych poziomach uczenia się

Pozwoli ocenić, ile są warte zdobywane przez nas dyplomy czy certyfikaty

Zachęci do uczenia się przez całe życie

DLA UCZĄCYCH SIĘ

IBE

POLSKA RAMA KWALIFIKACJI

*kwalfikacje
dla każdego*

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

IBE

*kwalfikacje
dla każdego*

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Europejska Rama Kwalifikacji (ERK) to przyjęty w UE układ odniesienia umożliwiający porównywanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych krajach.

W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji określonych za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się.

Polska Rama Kwalifikacji (PRK)

- ❑ Ośmiopoziomowa struktura
- ❑ Ogólne charakterystyki efektów uczenia się (wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych), które odpowiadają poszczególnym poziomom w PRK
- ❑ Każdy poziom PRK przyporządkowany jest odpowiadającemu mu poziomowi w Europejskiej Ramie Kwalifikacji

Schemat Polskiej Ramy Kwalifikacji

ERK

PRK

Uniwersalne
charakterystyki
poziomów
(pierwszy stopień)

Typowe
dla kształcenia
ogólnego

PRK

Warianty charakterystyk
poziomów
(drugi stopień)

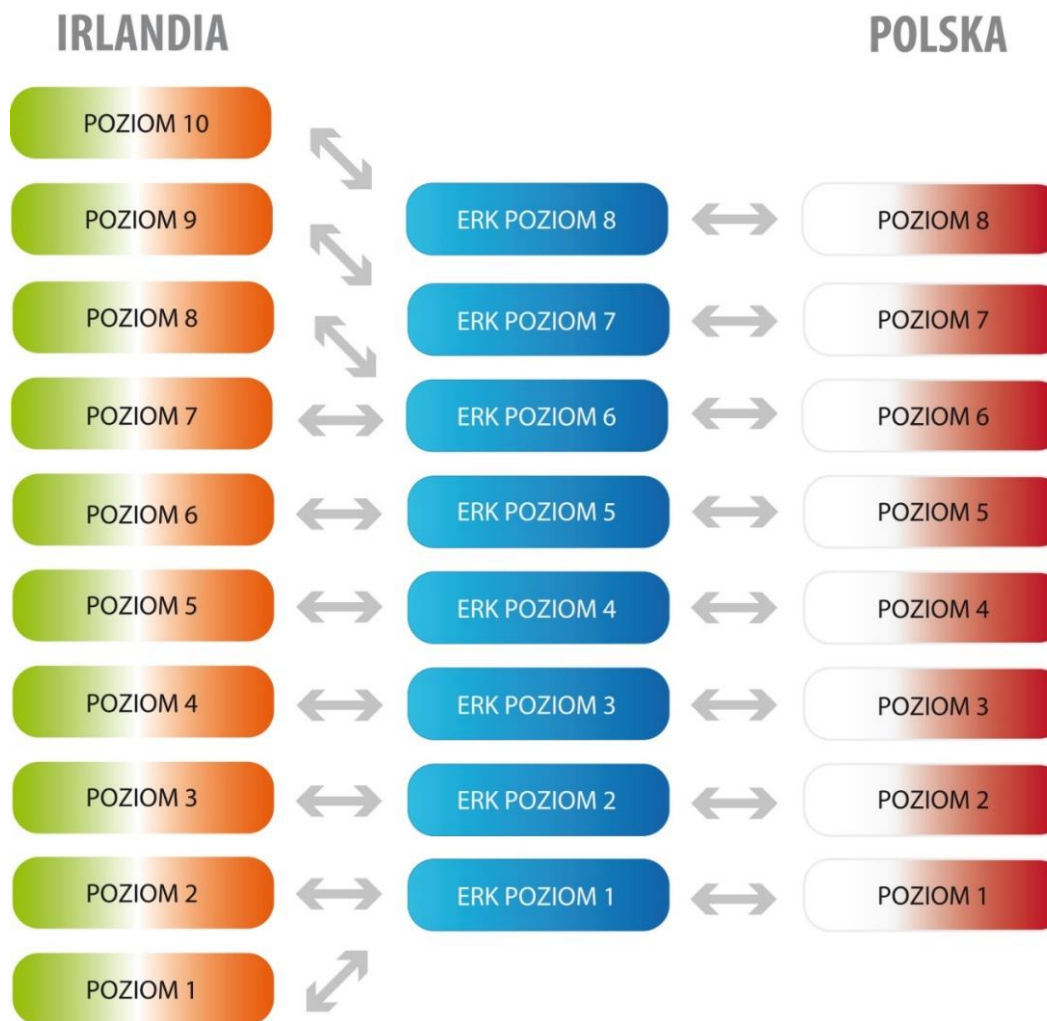
Typowe dla
kształcenia i szkolenia
zawodowego

Typowe
dla szkolnictwa
wyższego

ERK jako rama odniesienia dla ram krajowych

kwalfikacje
dla każdego

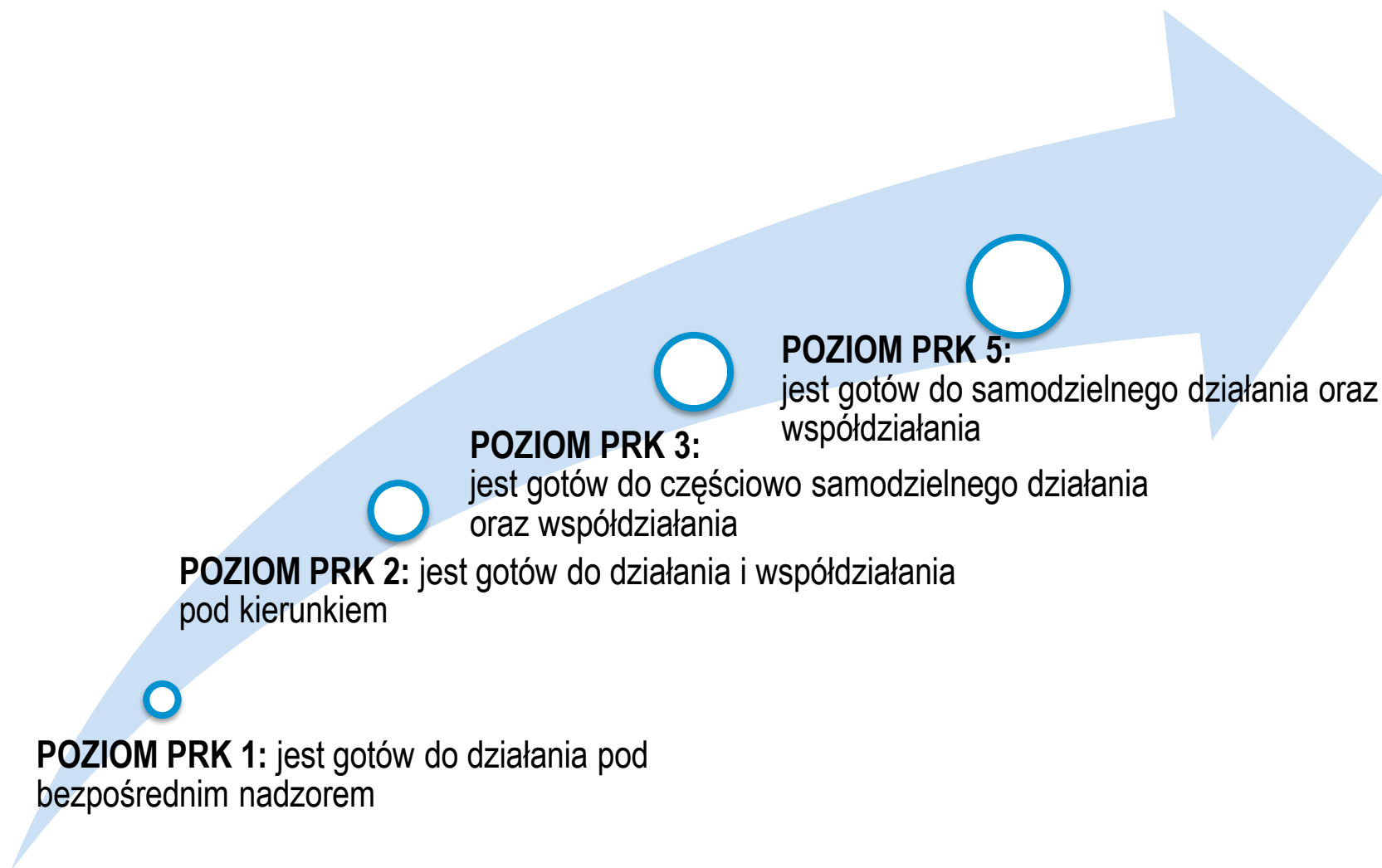
Uniwersalne charakterystyki PRK

EFEKTY UCZENIA SIĘ	KLUCZOWE KATEGORIE OPISOWE	ASPEKTY O PODSTAWOWYM ZNACZENIU
WIEDZA	Zakres	<ul style="list-style-type: none"> • Kompletność perspektywy poznawczej
	Głębina rozumienia	<ul style="list-style-type: none"> • Zależności
UMIEJĘTNOŚCI	Rozwiązywanie problemów i stosowanie wiedzy w praktyce	<ul style="list-style-type: none"> • Złożoność problemu • Innowacyjność podejścia • Samodzielność w działaniu • Warunki działania
	Uczenie się	<ul style="list-style-type: none"> • Samodzielność • Metody
	Komunikowanie się	<ul style="list-style-type: none"> • Zakres wypowiedzi • Złożoność wypowiedzi
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Tożsamość	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczenie • Poczucie odpowiedzialności • Postępowanie
	Współpraca	<ul style="list-style-type: none"> • Praca zespołowa • Warunki działania • Przywództwo
	Odpowiedzialność	<ul style="list-style-type: none"> • Konsekwencje działań własnych • Konsekwencje działań zespołu • Ocena

Charakterystyki zawodowe PRK

EFEKTY UCZENIA SIĘ	KATEGORIE OPISOWE	ASPEKTY O PODSTAWOWYM ZNACZENIU
WIEDZA	Teorie i zasady	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Metody i rozwiązania ◆ Działalność gospodarcza ◆ Etyka
	Zjawiska i procesy	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Właściwości ◆ Uwarunkowania
	Organizacja pracy	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Metody i technologie ◆ Rozwiązania organizacyjne ◆ Bezpieczeństwo i higiena pracy
	Narzędzia i materiały	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Działanie ◆ Cechy
UMIEJĘTNOŚCI	Informacje	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Dokumentacja ◆ Analiza, synteza i prognozowanie ◆ Obliczenia
	Organizacja pracy	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Planowanie ◆ Wykonywanie ◆ Korygowanie planów i działań
	Narzędzia i materiały	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Dobór ◆ Użytkowanie
	Uczenie się i rozwój zawodowy	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Rozwój własny ◆ Wspieranie rozwoju innych osób
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Przestrzeganie reguł	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zasady, instrukcje i prawo
	Współpraca	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Utrzymywanie komunikacji ◆ Relacje w środowisku zawodowym
	Odpowiedzialność	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Respektowanie norm etycznych ◆ Jakość ◆ Skutki

Progresja kompetencji w PRK – przykład

IBE

*kwalfikacje
dla każdego*

Dziękuję za uwagę

„Wspieranie realizacji I etapu wdrażania Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji na poziomie administracji centralnej oraz instytucji nadających kwalifikacje i zapewniających jakość nadawania kwalifikacji”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Instytut Badań Edukacyjnych

Biuro Projektu Krajowych Ram Kwalifikacji

ul. Górczewska 8, 01-180 Warszawa

tel.: (22) 241 71 70, e-mail: krkbiuro@ibe.edu.pl

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

IBE

*kwalfikacje
dla każdego*

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

